

[Udenrigsministeren]

samlede konklusion fra denne arbejdsgruppe er, at der ikke er grundlag for at lovfæste omfattende ensidige norske eller nordiske sanktionsforanstaltninger mod Sydafrika.

På den baggrund må jeg vurdere mulighederne for at omsætte dagsordensforslaget første punkt til realiteter som værende meget, meget små; vi kender jo de andre nordiske landes holdninger. Men det er da klart, at det vil blive diskuteret.

Hr. Stinus opfordrede mig til at sørge for, at det forslag, der står i dagsordenen om en ny nordisk handlingsplan mod Sydafrika, bliver optaget på dagsordenen for det kommende nordiske udenrigsministermøde, og i den forbindelse kan jeg oplyse, at det kommende møde, som finder sted i Helsingfors, er et uformelt møde, der finder sted uden en egentlig dagsorden for udenrigsministrenes drøftelser. Men under de hidtidige forberedelser til mødet på embedsmandsplan er det allerede aftalt, at det sydlige Afrika og herunder spørgsmålet om en opfølgning og eventuel udvidelse af det fællesnordiske handlingsprogram er noget, der skal drøftes mellem udenrigsministrene. Vi ved også, at man fra norsk side allerede har bebudet, at man vil lægge op til forskellige forslag til mulige tiltag mod Sydafrika, gerne på nordisk basis, så drøftelsen vil selvklart finde sted under alle omstændigheder.

Dagsordensforslaget er lidt uklart i sine formuleringer, specielt under det første punkt. Det står mig således ikke ganske klart, hvilken sammenhæng der er, når man nævner rederier, import og handelsforanstaltninger. Er der tale om en begrænsning, eller er der tale om en eksemplificering i den sætning?

Hvad angår det sidste punkt i dagsordenen, altså spørgsmålet om apartheidbevillingen, vil jeg være lidt betænkelig ved, om vi her begynder at tage stilling til fordelingen af u-landsbistandsmidlerne på den måde, der lægges op til her.

Men når alt det er sagt, vil jeg gerne notere som noget absolut positivt, at dagsordenen ikke opfordrer til nye ensidige danske skridt, og at tonefaldet i det hele taget i dagsordenen er sådan, at denne dagsorden for mig at se ikke rokker ved den enighed, der er mellem forslagsstillerne og regeringen om vores fordømmelse af det sydafrikanske apartheidssystem, og det væsentligste i hele denne

debat er nok, at vi er enige i vores fordømmelse af systemet, og at vi er enige om, at enhver effektiv indsats for at bekæmpe dette system, som kan gøres, skal blive gjort.

Riishøj (SF):

Selv om udenrigsministeren ikke mener, det kan nytte at diskutere med mig – og det er jo beklageligt – fik jeg sådan set klar besked om USAs rolle i det sydlige Afrika og om, at det er den danske regerings politik at støtte den konstruktive engagementspolitik. Det må vi altså leve med. Det er den politik, der er under voldsom kritik også i USA i øjeblikket, selv fra republikansk side: 34 republikanske senatorer har skrevet direkte til den sydafrikanske regering, at de mener, den eksisterende politik skal revideres. Men vi fik da klar besked på de spørgsmål.

Men vi fik en lidt mere tåget forklaring om, hvordan udenrigsministeren vil opfølge denne resolution. Jeg husker tydeligt fra udenrigsministermødet i Stockholm for knap et års tid siden, hvordan udenrigsministeren helt klart tog afstand fra folketingets vedtagelse og faktisk brugte den norske udenrigsministers udtalelser til at latterliggøre vores beslutning om olietransporterne. Jeg frygter, at noget lignende gentager sig, altså at der kommer en proformahenvendelse og udenrigsministeren bagefter intet gør for aktivt at påvirke de andre regeringer. Der skal jo være stortingsdebat i Norge i denne måned, hvor ikke mindst det norske fællesprogram skal diskuteres. Vi kan håbe, at vi kan påvirke de andre regeringer gennem flertalsvedtagelsen her, men vi skal tilsyneladende ikke gøre os håb om, at den danske regering vil gøre noget for at påvirke de andre nordiske lande. Det må vi altså tage til efterretning.

Men hvad angår de øvrige ordføreres indlæg, vil jeg sige, at vi for så vidt savner hr. Erhard Jakobsens muntre udtalelser. Så fik vi de samme fra hr. Breckmann i stedet for, og tidligere har vi også haft hr. Arentoft på talerstolen i den forbindelse. Han har vel fået lukket munden nu, for tilsyneladende har de konservative lagt sig på den linje, at man dog tager afstand fra apartheid, og selv hr. Kent Kirk, som i Europarådet også har udtalt sig modsat synspunkterne i dag, har heller ikke ytret sig. Så der er dybt forskellige meninger i regeringen, spændende fra kri-